

NOTAT

25. oktober 2015

J.nr.15/13279

Sociale Ydelser/the

Resumé af og kommentarer til høringsvar vedrørende forslag til lov om ændring af lov om social pension og lov om arbejdsskadeforsikring

---

1. Indledning

Høringsnotatet angår forslag til lov om ændring af lov om social pension og lov om arbejdsskadesikring (regulering af folkepensionsalderen, ændring af revisionsbestemmelsen m.v.).

Lovforslaget blev sendt i ekstern høring den 22. september 2015 med frist den 20. oktober.

Lovforslaget har været til høring hos følgende myndigheder, organisationer m.v.:

Advokatrådet, Akademikernes Centralorganisation (AC), Arbejdsmarkedets Erhvervs sygdomssikring (AES), Ase, ATP, Beskæftigelsesrådets Ydelsesudvalg, Business Danmark, Centralorganisationernes Fællesudvalg (CFU), Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Danske Handicaporganisationer (DH), Danske Seniorer, Danske Regioner, Dansk Socialrådgiverforening, Den danske Aktuarforening, Det Centrale Handicapråd, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA), Finanstilsynet, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, Forsikring & Pension (F&P), Frie Funktionærer, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Gartneri-, Land- og Skovbrugets Arbejdsgivere GLS-A, Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte, KL, Kristelig Arbejdsgiverforening, Kristelig Fagbevægelse, Landsorganisationen i Danmark (LO), Lederne, Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverorganisationer (SALA), Socialchefforeningen (FSD), Udbetaling Danmark og Ældre Sagen.

Mailen til Dansk Socialrådgiverforening blev sendt til en forkert mailadresse, hvilket blev opdaget sent i høringsperioden. Dansk Socialrådgiverforening har derfor kun haft kort tid til at svare.

Følgende har afgivet høringsvar:

Advokatrådet, Arbejdsmarkedets Erhvervs sygdomssikring (AES), ATP, Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Danske Regioner, Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA), FOA, Socialchefforeningen (FSD), Forhandlingsfællesskabet, Forsikring & Pension, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), KL, LO, Udbetaling Danmark, Ældre Sagen.

Følgende har afgivet høringsvar, men ikke haft bemærkninger til lovforslaget:

Advokatrådet, ATP, Danske Regioner, Forhandlingsfællesskabet (henviser til eventuelle høringsvar fra LO, FTF, akademikerne, samt Forhandlingsfællesskabets medlemsorganisationer), KL og Udbetaling Danmark.

De modtagne høringsvar vedlægges til orientering.

Nedenfor gennemgås de indkomne høringsvar med angivelse af de enkelte myndigheders og organisationers hovedsynspunkter samt Beskæftigelsesministeriets kommentarer hertil.

Der er ikke udarbejdet kommentarer til de bemærkninger, der ikke direkte vedrører

lovforslaget.

2. Generelle bemærkninger

Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

I det udkast til lovforslag, der blev sendt i høring, var det fastsat i en ikrafttrædelsesbestemmelse, at de sikringspligtige arbejdsgivere ikke kunne opsig en forsikring på grund af en forhøjelse af præmien, der alene er begrundet i en forøgelse af udgifterne, der er en følge af den forhøjede folkepensionsalder. Denne bestemmelse er udgået og erstattet af et forslag til ændring af arbejdsskadesikringsloven med samme indhold. Derved opnås, at dette også gælder for fremtidige ændringer af folkepensionsalderen.

3. De enkelte organisationers bemærkninger til reguleringen af pensionsalderen

3.1 Dansk Arbejdsgiverforening (DA)

DA kan støtte, at folkepensionsalderen reguleres til 68 år med virkning fra 2030. Det påpeges, at levetidsindekseringen er meget væsentlig for Danmarks evne til at finansiere de offentlige udgifter, og virksomhedernes mulighed for at få tilstrækkelig arbejdskraft.

3.2. Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA)

FA kan tilslutte sig den forslåede forhøjelse af folkepensionsalderen, som kan bidrage til et øget udbud af arbejdskraft. FA anfører, at dette dog kræver, at der er opmærksomhed på, om der er de nødvendige incitamentter til stede til at tiltrække og fastholde personer i denne aldersgruppe på arbejdsmarkedet.

Bemærkninger

Regeringen er opmærksom på nødvendigheden af at tiltrække og fastholde personer i denne aldersgruppe på arbejdsmarkedet.

3.3. Landsorganisationen i Danmark (LO)

LO henviser til, at lovforslaget og den gennemførte tilbagetrækningsreform fra 2011, herunder opstramninger af efterlønsordningen, har medført en kraftig stigning i tilbagetrækningsstidspunktet, som vil have alvorlige konsekvenser for LO's nedslidte medlemmer. Udfordringerne med at fastholde de mest nedslidte grupper på arbejdsmarkedet bliver derfor større. Efter LO's opfattelse vil mange lønmodtagere få svært ved at fortsætte i deres job, til de fx bliver 68 år, som følge af hårde fysiske og psykiske job eller manglende kompetencer.

LO henviser til, at tilgangen til seniorførtidspensionsordningen har været langt mindre end forventet, og henviser til statistik fra Ankestyrelsen over antal tilkendelser, som sammenholdes med lovforslagets tal. LO anfører endvidere, at ordningen blandt andet har mødt en del kritik for, at mange nedslidte lønmodtagere har svært ved at opfylde betingelserne for at modtage seniorførtidspensionen. Mange af dem, der har de fysisk krævende job, har således ikke mulighed for at blive omfattet af ordningen.

Lovforslagets forhøjelse af tilbagetrækningsstidspunktet aktualiserer i følge LO behovet for en god seniorpolitik. LO finder i den forbindelse, at det er en stor fejltagelse, at beskæftigelsesministeren har valgt at nedlægge Tænketanken for et godt seniorarbejdsliv. Nedlæggelsen af Tænketanken for et godt seniorarbejdsliv fjerner ikke ud-

fordringen. LO anbefaler derfor, at regeringen finder andre veje til at drøfte med arbejdsmarkedets parter, hvordan de nødvendige seniorpolitiske forbedringer kan opnås.

Bemærkninger

Personer, som er nedslidte efter lang tid på arbejdsmarkedet, har mulighed for at søge om seniorførtidspension. Målgruppen for seniorførtidspension er personer med langvarig og aktuel tilknytning til arbejdsmarkedet, der er nedslidt, og som har højst 5 år til folkepensionsalderen. Seniorførtidspension er ikke en ny type førtidspension, men en enklere og mere smidig sagsbehandlingsprocedure for tilkendelse af førtidspension. Det er fortsat et krav for at få tilkendt førtidspension, at arbejdsevnen er nedsat i et sådant omfang, at personen ikke er i stand til at forsørge sig selv ved almindeligt arbejde eller ved et fleksjob.

Det er efter Beskæftigelsesministeriets opfattelse for tidligt at vurdere implementeringen af reglerne om seniorførtidspension. Det oprindelige skøn var behæftet med betydelig usikkerhed. Desuden er der efterfølgende vedtaget en række reformer, herunder reformen af førtidspension og fleksjob. Særligt det forhold, at der nu kan visiteres til fleksjob med få timer, må antages at have betydning for antallet, der overgår til seniorførtidspension. Det kan dog bemærkes, at andelen af sager, hvor der gives afslag, ikke er særlig høj, hvilket må tages som en indikation på, at der rent faktisk tilkendes førtidspension i hovedparten af de sager, hvor borgeren søger efter reglerne om seniorførtidspension.

3.5 FTF

FTF har ingen kommentarer til det konkrete indhold i forslaget, men finder, at lovgivningen har urimelige konsekvenser på tre områder:

Det er FTF's vurdering, at regeringens fremlagte finanslovsforslag indeholder en nedprioritering af forebyggende arbejdsmiljøindsatser, som vil medføre risici for yderligere psykisk og fysisk nedslidning. Et sundt og sikkert arbejdsmiljø er en væsentlig forudsætning for, at seniormedarbejdere kan holde til at arbejde i flere år, inden de kan få folkepension. FTF mener, at reglerne for tilkendelse af seniorførtidspension er alt for restriktive. Man bør derfor revurdere ordningen med henblik på at indføre mere lempelige kriterier for tilkendelse af seniorførtidspension for personer, der er psykisk eller fysisk nedslidte. Endelig udtrykker FTF forundring over, at regeringen netop har nedlagt den seniortænk tank, som skulle have fremlagt konkrete forslag til et godt arbejdsliv for seniorer.

Bemærkninger

Der henvises til bemærkningerne til LO's hørings svar om risikoen for øget nedslidning og udnyttelsen af seniorførtidspensionsordningen.

3.3. FOA

FOA mener, at stigningen i folkepensionsalderen vil have alvorlige konsekvenser for FOA's nedslidte medlemmer. Det vil øge den udfordring, som det i forvejen er at fastholde de mest nedslidte grupper på arbejdsmarkedet. FOA henviser til, at den gennemsnitlige levetid for FOA's faggrupper er lavere end gennemsnitsdanskere. FOA mener derfor, at forslaget bør suppleres af en differentieret pensionsalder, således at personer med arbejde indenfor de nedslidningstruede brancher, får muligheder for at gå tidligere på folkepension.

FOA henviser til, at befolkningens og kommunernes kendskab til seniorførtidspensionsordningen halter gevaldigt, og at langt færre får seniorførtidspension end forventet, da ordningen blev indført ved tilbagetrækningsreformen. FOA mener derfor, at tilkendelseskriterierne for ordningen bør lempes, og at kommunerne bør pålægges en ordentlig implementering.

FOA mener, at det er en fejl at nedlægge Tænketanken for et godt seniorarbejdsliv. FOA anfører, at i en tid hvor færre kan trække sig tilbage med efterløn, er der behov for at se området efter i sømmene.

Bemærkninger

Regeringen mener ikke, at det er ønskeligt med en forskellig folkepensionsalder for forskellige befolkningsgrupper. Personer som er nedslidte efter lang tid på arbejdsmarkedet har mulighed for at søge om seniorførtidspension. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til LO's hørings svar om risikoen for øget nedslidning og udnyttelse af seniorførtidspensionsordningen.

3.4 Forsikring og Pension (F&P)

F&P anfører nogle overordnede synspunkter om information om den stigende pensionsalder. F&P henviser til, at det er en afgørende forudsætning for danskernes opspæringsplanlægning, at de får et realistisk billede af deres forventede fremtidige pensionsindkomst, hvilket bl.a. forudsætter, at politikere og offentlige myndigheder kommunikerer entydigt og klart om, hvornår forskellige fødselsårgange kan forvente at kunne gå på folkepension. Det er en forudsætning for, at den planlagte tilbagetrækningsreform bliver en succes. Denne forudsætning er ifølge F&P ikke på plads i dag, idet borgerne får oplyst forskellige folkepensionsaldrer afhængigt af, hos hvilke myndigheder de søger oplysninger om folkepension.

Bemærkninger

Beskæftigelsesministeriet er enigt med F&P i vigtigheden af at informere klart og entydigt om den forventede pensionsalder. Det er på grundlag af Danmarks Statistiks årlige prognoser over udviklingen i levetiden muligt at beregne den forventede folkepensionsalder mange år frem på grundlag af lovens indekseringsregler. Det er dog vigtigt at tage hensyn til, at det netop drejer sig om et skøn, samt at hver regulering af folkepensionsalderen skal ske ved lov. Det er en udfordring at sikre, at borgere, der baserer deres pensionsopsparing på en forventet folkepensionsalder langt ude i fremtiden, forstår og accepterer, at folkepensionsalderen kan blive anderledes end oprindeligt skønnet, og at dette også bør indgå i deres overvejelser. Beskæftigelsesministeriet er i kontakt med Pensionsinfo om dette informationsspørgsmål.

3.6. Ældre Sagen

Ældre Sagen henviser til, at den seneste fremskrivning af udviklingen i arbejdsstyrken fra DREAM viser, at den gradvise forhøjelse af efterløns- og pensionsalderen frem mod 2030 bidrager med en betydelig forøgelse af arbejdsstyrken. Den stigende levealder betyder således ikke, at der er flere, der skal forsørges, men at arbejdsstyrken vokser.

Den højere tilbagetrækningsalder kræver ifølge Ældre Sagen til gengæld et rummeligt arbejdsmarked, hvor seniorer bliver indkaldt til jobsamtale på lige fod med alle andre. De flere år på arbejdsmarkedet kræver tilsvarende indsats for at forbedre det fysiske og psykiske arbejdsmiljø. Ældre Sagen mener,

at alle virksomheder bør have en helhedsorienteret personalepolitik, der tilgodeser behovene i de forskellige livsfaser. Indsatsen skal også afspejle den højere tilbagetrækningsalder og udfordringerne heri.

Ældre Sagen mener, at det er vigtigt at bevare fokus på de personer, der er nedslidte, og som derfor har svært ved at klare den øgede pensionsalder. De skal have adgang til tilbagetrækning i form af førtidspension eller efteruddannelse, så de kan få et hverv, der gør dem i stand til at blive på arbejdsmarkedet.

Bemærkninger

Der henvises til bemærkningerne til LO's høringsvar om risikoen for øget nedslidning og udnyttelsen af seniorførtidspensionsordningen.

4. De enkelte organisationers bemærkninger til konsekvenser på arbejdsskadeområdet.

4.1. Dansk Arbejdsgiverforening (DA)

DA mener, at der er et u hensigtsmæssigt samspil mellem reformer af offentlige forsørgelsesordninger og arbejdsskadesystemets finansiering og efterlyser en grundlæggende reform af finansieringssystemet, så man undgår, at nødvendige reformer af offentlige forsørgelsesordninger overvælter udgifter på det private erhvervsliv.

DA anfører i tilknytning hertil en række kritiske betragtninger om meromkostningerne, herunder den del af meromkostningerne, der er indirekte omkostninger i form af arbejdsmiljøbidrag og arbejdsskadeafgift.

Endelig foreslår DA under hensyn til de fremtidige indekseringer, at der udarbejdes beregninger, der giver et retvisende billede af de samlede økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

Bemærkninger:

Efter arbejdsskadesikringsloven ophører en løbende udbetaling af erstatning for tab af erhvervsevne, når modtageren opnår ret til folkepension. Dette har været et grundlæggende princip siden 1978, idet det er lagt til grund, at tilknytningen til arbejdsmarkedet forudsætningsvis ophører på dette tidspunkt. Meromkostningerne på arbejdsskadeområdet er således en naturlig konsekvens af forhøjelsen af folkepensionsalderen og dette grundlæggende princip.

Arbejdsmiljøbidraget og arbejdsskadeafgiften opkræves på baggrund af erstatningsudgiften det foregående år. Der er ikke efter loven mulighed for at skelne mellem årsagen til de enkelte erstatningsudbetalinger.

Med hensyn til foretagne beregninger over de samlede merudgifter til fremtidige forhøjelser af folkepensionsalderen bemærkes, at sådanne beregninger med inddragelse af fremtidige forhøjelser vil være baseret på en række skøn samt en forudsætning om, at Folketinget vedtager disse fremtidige forhøjelser. En samlet beregning vil således være forbundet med stor usikkerhed. Nærværende lovforslag følger samme systematik, som er anvendt ved tidligere lovforslag om forhøjelser af pensionsalderen. Beskæftigelsesministeriet vil dog på henvendelse herom kunne foretage sådanne samlede beregninger.

4.2. Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA)

Finanssektorens Arbejdsgiverforening er opmærksomme på, at forhøjelsen af folkepensionsalderen vil medføre udgifter på arbejdsskadeområdet. Finanssektorens Arbejdsgiverforening vurderer, at ulemperne ved disse meromkostninger mere end opvejes af fordele i form af positive strukturelle virkninger for erhvervslivet, som følge af den højere folkepensionsalder.

Bemærkninger

Beskæftigelsesministeriet er enig i denne vurdering.

4.3. Forsikring & Pension (F&P)

F&P kritiserer beregningerne af omkostningerne på arbejdsskadeområdet af den forhøjede folkepensionsalder. F&P understreger, at der er betydelig usikkerhed forbundet med de beskrevne ekstraomkostninger på arbejdsskadeområdet. F&P gør endvidere opmærksom på, at der også er administrationsomkostninger i forsikringsselskaberne som følge af forhøjelsen af folkepensionsalderen og dermed genoptagelsen af ca. 5.500 sager.

F&P foreslår, at det overlades til forsikringsselskaberne at beregne og udbetale de ekstra kapitalerstatninger, der skal udbetales som følge af den forhøjede folkepensionsalder. Alternativt foreslår F&P, at administrationsgebyret for sagerne sættes til det lavest mulige og ikke til det fulde genoptagelsesgebyr.

Bemærkninger:

Det er rigtigt, at der er betydelig usikkerhed forbundet med beregningen af omkostningerne på arbejdsskadeområdet. Beskæftigelsesministeriet kan oplyse, at der ved beregningen af omkostningerne er anvendt den samme beregningsmetode, som tidligere er anvendt ved beregning af omkostninger i forbindelse med ændringer på arbejdsskadeområdet, der har økonomiske konsekvenser. Beskæftigelsesministeriet er enig i, at der er visse administrationsomkostninger i forsikringsselskaberne m.fl. som følge af forhøjelsen af folkepensionsalderen.

Beskæftigelsesministeriet anser det for problematisk at overlade det til forsikringsselskaberne selv at beregne forhøjelsen. Det ville indebære, at forsikringsselskaberne skulle indberette forhøjelsen til Arbejdsskadestyrelsen med henblik på at lade forhøjelsen indgå i relevante registre til brug for beregning af bidrag og afgift. Det er derfor tvivlsomt, om der vil være en besparelse ved denne model i stedet for, at Arbejdsskadestyrelsen beregner forhøjelsen. At forhøjelsen er indgået i de relevante registre i Arbejdsskadestyrelsen er også en forudsætning for at beregne erstatningen korrekt i forbindelse med en eventuel efterfølgende genoptagelse af sagen, hvor der skal tilkendes yderligere erstatning.

Det vil ikke være muligt at sætte administrationsgebyret til den laveste takst på 99 kr. for disse sager. Denne takst dækker alene omkostningerne ved videresendelse af anmeldelser, der fejlagtigt er sendt til Arbejdsskadestyrelsen i stedet for til pågældende forsikringsselskab samt sagsbehandling med henblik på at identificere det korrekte forsikringsselskab. Hertil kommer, at en række sager kræver en egentlig sagsbehandling i forbindelse med beregningen af forhøjelsen. Baseret på erfaringerne fra tidligere forhøjelser af folkepensionsalderen drejer dette sig om ca. halvdelen af sagerne. Det bemærkes, at i det omfang af taksterne et år har været for høje og Arbejdsskadestyrelsen har opnået et overskud, vil taksterne det efterfølgende år blive reguleret ned, således at de samlede omkostninger og indtægter balancerer over tid.

4.4. Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring (AES)

AES har taget beregningen af de økonomiske konsekvenser på arbejdsskadeområdet til efterretning og har noteret sig, at merudgiften ikke er opgjort særskilt for erhvervs sygdomme og ulykker. På denne baggrund har Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring foretaget sine egne beregninger af omkostningerne på erhvervssygdomsområdet.

Bemærkninger

Beskæftigelsesministeriet kan oplyse, at Arbejdsskadestyrelsen har beregnet, at erhvervssygdomme udgør cirka 1.250 ud af de 5.500 sager med kapitalerstatning, som skal genoptages som følge af forhøjelsen af folkepensionsalderen.

For de skadeårgange, som ligger før 2016, skønner Arbejdsskadestyrelsen en samlet merudgift på 200 – 220 mio. kr. til erhvervssygdomme. Hertil kommer merudgiften til arbejdsskadeafgift. Merudgiften på erhvervssygdomsområdet vil være fordelt over flere år, idet udgiften først kommer, når afgørelserne bliver truffet.

Arbejdsskadestyrelsen skønner en merudgift pr. skadeårgang på cirka 40 -50 mio. kr., når forhøjelsen er fuldt indfaset i 2030. Hertil kommer merudgiften til arbejdsskadeafgift.

Det skal gentages, at beregningerne er forbundet med betydelig usikkerhed.